

АКТИВІЗАЦІЯ ГРАМАТИЧНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НЕОСОБОВИХ ФОРМ АНГЛІЙСЬКОГО ДІЄСЛОВА НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Урахування особливостей граматичних явищ є, безумовно, чи не найголовнішою передумовою адекватного перекладу, виконання якого носить комплексний характер, оскільки теорія перекладу покликана розглядати як лексичні, так і граматичні засоби передачі змісту оригіналу. Свого часу висловлювалась думка про те, що оскільки практика перекладу користується даними різних наук, вона не може мати власної теорії [2]. Сучасний досвід показав, що навряд чи можна погодитися з цією ідеєю, оскільки теорія і практика перекладу має повне право на існування, оскільки вона в комплексі розглядає дані інших наук з урахуванням екстралінгвістичної ситуації. За словами І.В. Корунця, переклад як засіб навчання іноземних мов не має цінності сам по собі, оскільки неможливо навчати усім аспектам мови у їх єдності лише шляхом перекладу [1; 15]. Однак переклад має безсумнівну цінність для забезпечення усіх видів міжмовних контактів. Специфіка кваліфікованого перекладу полягає в тому, що в ньому лексичне і граматичне повинно розглядатися у нерозривній контекстуальній єдності. В жодній мірі не применшуючи роль цієї єдності, спробуємо зосередити увагу на одній з її складових частин – граматичних явищах з намаганням довести необхідність активізації граматичних знань та умінь студентів при перекладі неособових форм англійського дієслова на українську мову, що і визначило об'єкт даного дослідження.

Предмет становлять особливості їх перекладу на українську мову з урахуванням граматичних якостей і синтаксичних функцій.

Враховуючи комплексний характер перекладу, здається за доцільне зосередити увагу, в першу чергу, на граматичних особливостях неособових форм англійського дієслова, оскільки саме вони зумовлюють успішність та достовірність перекладу. Вищезазначені положення уможливають формулювання наступних завдань:

1. розгляд спільних та відмінних рис англійських і українських неособових форм;
2. окреслення загальних підходів до перекладу англійських неособових форм українською мовою;
3. визначення граматичних та синтаксичних особливостей неособових форм англійського дієслова, активізація яких впливає на адекватність перекладу.

За словами А. Швейцера, для граматиста найголовніше встановити наявність чи відсутність у мовах, що зіставляються, тих чи інших граматичних категорій, а також подібність і відмінність властивих їм систем форм та значень, які виражаються ними [3; 11]. Оскільки значення і діапазон використання граматичних форм і конструкцій варіюються у різних мовах, деякі смислові відтінки, які виникають в оригінальній мові лише завдяки

контексту, можуть виражатися за допомогою різних форм і конструкцій.

Як відомо, в англійській мові існують три неособові форми:

- *the Infinitive*;
- *the Gerund*;
- *the Participle*.

В українській мові ми визначаємо також три неособові форми:

- *інфінітив*;
- *дієприкметник*;
- *дієприслівник*.

Студент-філолог при перекладі обов'язково повинен врахувати той факт, що спільні англійські та українські неособові форми (інфінітив та дієприкметники обох видів) часто виконують у реченні ідентичні функції, хоча їх лексико-граматичні значення значно ширші в англійській мові, ніж в українській, що пояснюється існуванням розгалуженої парадигми неособових форм англійського дієслова, які виражають категорії часу, стану і, в деяких випадках, виду.

Шляхи перекладу англійських неособових форм визначаються як структурною будовою дієслівної форми, так і синтаксичною функцією. Студент-філолог повинен усвідомити, що лише глибоке розуміння особливостей функціонування тієї чи іншої англійської неособової форми у реченні може знайти відображення в адекватному перекладі. Безумовну необхідність такого розуміння можна проілюструвати на прикладі речень, де інфінітив виконує функцію супутньої обставини, яка структурно дуже подібна до функції обставини мети.

Отже, речення «He opened the door to see a stranger» досить часто помилково перекладається студентами як «Він відчинив двері, щоб побачити незнайомця», що свідчить про невірно визначену функцію супутньої обставини, яка перекладається «Він відчинив двері і побачив незнайомця». З метою уникнення таких помилок студент повинен усвідомити необхідність володіння теоретичним матеріалом і практичними навичками щодо визначення синтаксичних функцій неособових форм та їх урахуванні при перекладі.

Підхід до перекладу неособових форм англійського дієслова є комплексним, оскільки базується як на існуванні паралельних граматичних явищ у рідній мові, так і на структурних, лексичних та синтаксичних відмінностях цих форм.

Досить яскравою ілюстрацією існування значної подібності між не особовими формами оригінальної мови та мови перекладу є переклад українською мовою англійського інфінітива, який синтаксично у багатьох випадках знаходить чимало абсолютних або наближених відповідників в українській мові. Як правило зробивши спробу проілюструвати прикладами варіанти перекладу інфінітива [1], ми побачимо, що інфінітив, який вживається окремо або в інфінітивній фразі має досить точні відповідники в українській мові, коли він виконує синтаксичну функцію:

1) підмета

It was pretty nice <i>to get</i> back to my room. (Salinger)	Було так приємно знову дістатися до своєї кімнати.
--	--

2) простого дієслівного присудка

His son – <i>descend</i> to this! (Norris)	Його синові... так опуститись!
--	--------------------------------

3) частини складеного дієслівного присудка

No, you couldn't <i>have called</i> her beautiful.(Mansfield)	Ні, її не можна було назвати гарною.
---	--------------------------------------

4) предикатива

Her next step was <i>to speak</i> to Llewellyn (Cronin)	Її наступним кроком було поговорити з Ллевеллином.
---	--

5) а) простого додатка

She taught him <i>to sit</i> at a table and not <i>put</i> his elbows on it .(Maugham)	Вона вчила його сидіти за столом і не класти на нього лікті.
--	--

б) додатка, що визначає прикметник чи дієприкметник

I am very glad <i>to have seen</i> you again.	Я дуже радий, що зустрівся з вами знову.
---	--

Однак у цьому випадку перевага віддається підрядному реченню, оскільки існуючих форм українського інфінітива недостатньо для передачі змісту перфектного інфінітива в англійській мові.

Означення, що виражається інфінітивом, є досить цікавою функцією з точки зору перекладу, оскільки його значення не можуть передаватись українським інфінітивом-відповідником, а потребують означального підрядного речення.

We made a list of things <i>to be taken</i> . (Jerome)	Ми склали список речей, які візьмемо з собою.
He was not a sort of boy <i>to be moved</i> from a purpose. (Jerome)	Він був не з тих хлопців, яких можна збити з пантелику
There were instructions <i>to be carried</i> out. (Cronin)	Були дані інструкції, які треба було виконати.

Переклад інфінітива у функції **обставини** різних типів (мети, порівняння, результату і супутньої обставини) є ще одним яскравим свідченням того, що лише урахування синтаксичних особливостей може відобразитися в адекватному перекладі цієї неособової форми, яка залежно від функції потребує підрядних речень, що вводяться сполучниками **щоб, і, а**, а також дієприслівника зі сполучниками **так ніби, неначе**.

It was too dark <i>to distinguish</i> anything.(Lawrence)	Було занадто темно, щоб розрізнити що-небудь.
She read the whole chapter <i>to find</i> only five new words.	Вона прочитала всю главу і знайшла лише п'ять нових слів.
He rose <i>to see</i> everything better with his own eyes.	Він підвівся, щоб краще побачити все на власні очі.
She waved her hand as if <i>to warn</i> them of a possible danger.	Вона помахала рукою, ніби попереджаючи про можливу небезпеку.

Інфінітивні конструкції вимагають окремого підходу, що визначається їх будовою та функціональною однотипністю чи різноманітністю. Як відомо, англійський інфінітив може вживатися у складі трьох предикативних

конструкцій:

1. the Objective-with-the-Infinitive Construction;
2. the Subjective Infinitive Construction;
3. the Prepositional (For-to-Infinitive) Infinitive Construction.

The Objective-with-the-Infinitive Construction є монофункціональною конструкцією, переклад якої визначається не лише її значенням і синтаксичною функцією, а й стилістичною метою, яка переслідується автором.

1. Як правило вона перекладається на українську мову з'ясувальним реченням, що вводиться сполучниками **що, щоб, коли, як**.

I heard the door open and shut again.	Я почув, як двері відчинилися і зачинилися знову.
Do you want me to tell you everything at once?	Ви хочете, щоб я все відразу розповів вам?
He watched the children run and jump across the playground.	Він бачив, що діти бігають і стрибають по всьому майданчику.
I can't stand him to speak like this.	Я не виношу, коли він так розмовляє.

2. Інколи ця конструкція перекладається з'ясувальним інфінітивним словосполученням, що входить до складу складеного дієслівного модального присудка.

My father made me go into business.(Maugham)	Мій батько змусив мене піти в бізнес.
He ordered the cabman to drive on.(London)	Він наказав кучерові їхати далі.

3. Після дієслова **to make** конструкція може перекладатися простим дієслівним присудком, який набуває певного значення причини, що визначається лексичним наповненням дієслова, яке передує конструкції.

His words made me feel ill at ease.	Через його слова я почувався незручно.
--	---

4. В деяких випадках конструкція може перекладатися віддієслівним іменником, значення якого походить від значення інфінітива в оригінальній мові.

He had expected him to be more sympathetic. (Maugham)	Він очікував від нього більше співчуття .
--	--

The Subjective Infinitive Construction має свої структурні і синтаксичні особливості, які полягають в тому, що її дієслівна частина відокремлюється від іменного елемента частиною присудка, що відповідно відображається у функціях підмета, яку виконує іменний елемент і частини складеного дієслівного присудка, до якої входить дієслівний елемент конструкції. Переклад цієї конструкції залежить від певних факторів:

- семантична дієслівна група, яка передує дієслівній частині;
- форма стану інфінітива;
- будова речення;
- стилістичні особливості тексту.

Переклад цієї конструкції може здійснюватись шляхом:

1. неозначено-особового речення

He was seen to leave the house alone.	Бачили, що він вийшов з будинку сам.
--	--------------------------------------

2. неособового речення

They are known to be Mr. Brian's top students.	Відомо, що вони кращі студенти містера Брайана.
---	---

3. неособового речення, яке вводиться сполучником як

The rally was seen to be much smaller than had been expected.	Як виявилось, мітинг зібрав менше людей, ніж очікувалося.
--	---

4. речення зі вставними словами здавалося

He seemed to be deep in thought.	Він, здавалося, заглибився в роздуми.
---	---------------------------------------

5. речення з модальними словами можливо, напевно, очевидно, схоже, навряд

They are not likely to come soon.	Навряд чи вони скоро прийдуть.
--	--------------------------------

The Prepositional (For-to-Infinitive) Infinitive Construction є багатофункціональною конструкцією, і в більшості випадків її переклад визначається синтаксичною функцією.

1. Якщо в реченні ця конструкція виконує функцію підмета, вона перекладається як підмет або підметова фраза чи речення.

For me to see you is the happiest minute in my life. (P.Abrahams) It would be better for us to leave him. (Wilde)	Побачити тебе – для мене найщасливіша мить у житті. Було б краще для нас залишити його.
--	--

2. This construction in the function of the *predicative* is normally translated as the *simple nominal or verbal predicate*. У функції предикатива конструкція зазвичай перекладається простим іменним або дієслівним присудком.

It is not for you to make terms. (Wilde) The best thing is for him to reveal the truth.	Не тобі ставити умови / Не ти ставиш умови. Найкраще для нього – відкрити правду.
--	--

3. Синтаксична функція складного додатка реалізується на рівні простого чи поширеного додатка в українській мові.

We are waiting for them to come back.	Ми чекаємо на їхнє повернення.
--	--------------------------------

4. Означення, як правило, перекладається означальним реченням.

There was no room for us to sit down.	Для нас не було місця, де сісти.
--	----------------------------------

5. Конструкція у функції обставини мети або результату перекладається підрядним реченням або окремим інфінітивом чи інфінітивною фразою.

I've brought something for you to read . His home was too far away for anyone to visit him.	Я приніс тобі дещо почитати / щоб ти почитав. Його дім був надто далеко, тож ніхто не міг навідатись до нього.
--	---

Розглянувши особливості перекладу англійського інфінітива та інфінітивних предикативних конструкцій на українську мову, можна стверджувати, що існування аналогічних неособових форм в обох мовах виражається у подібних конструкціях в мові перекладу, хоча наявність

відповідної парадигми форм інфінітива та предикативних конструкцій досить чітко прослідковується у різноманітних варіантах перекладу, що здійснюються зі значною кількістю трансформацій.

Особливого підходу вимагає **герундій** – неособова форма англійського дієслова, яка не має українського відповідника. При його перекладі студент, перш за все, знаходить опору в інформації про походження герундія, який в результаті свого історичного розвитку поєднав властивості іменника і дієслова. Попередній курс граматики, безумовно, ознайомив студента-філолога з такими ознаками, як іменникові синтаксичні функції, здатність вживатися з прийменником і присвійним займенником та іменником у присвійному відмінку. Ці властивості органічно поєднуються зі здатністю герундія вживатися з прямим додатком, прислівником та утворювати відповідні видо-часові форми. Синтез таких ознак допомагає знайти деяку, хоч і досить нечітку паралель з українським віддієслівним іменником, оскільки для людини є цілком природнім постійно шукати аналогії в обох мовах, що спрощує сприйняття і відображення інформації на рівні тієї чи іншої форми або частини мови, одночасно ускладнюючи пошук адекватного варіанту перекладу за рахунок інтерференції рідної мови. Повне перенесення ознак віддієслівного іменника на герундій здається недоцільним, оскільки в англійській мові уже існує така частина мови, яка має свої особливості функціонування і перекладу.

Герундій в плані перекладу становить деякі труднощі для студента, однак розуміння особливостей його форми і синтаксичних функцій дозволяє в значній мірі спростити та уніфікувати підходи до його перекладу, виділивши чотири основні шляхи.

Як правило, герундій, який виконує одну з іменних синтаксичних функцій (підмета, означення і предикатива), перекладається

1) **віддієслівним іменником :**

Reading greatly contributes to our knowledge.	Читання значно збагачує наші знання.
Mary is fond of singing and dancing .	Мері захоплюється співом і танцями .

В цих же функціях, а також у функції частини складеного дієслівного аспектного присудка герундій досить часто виражає своє значення у вигляді

2) **інфінітива:**

Seeing is believing.	Побачити означає повірити .
They began talking loudly and lively.	Вони почали розмовляти голосно і жваво.

Як відомо, герундій досить часто виступає у функції обставини різних типів. Для найбільш адекватної передачі його значень в таких випадках в українському перекладі вживається

3) **дієприслівниковий зворот:**

You will hardly cope with the task without having all the necessary information.	Ви навряд чи впораєтеся з цим завданням, не маючи всієї необхідної інформації.
---	---

Вищезазначені шляхи перекладу є досить дієвими, коли мова йде про Indefinite Gerund Active. Коли ж герундій вживається у пасивному стані або у

формі перфекта, найбільш вдалим є варіант використання в українському перекладі

4) **підрядного речення**, яке може вводитися сполучниками *коли, для того щоб, незважаючи на, окрім, якщо* та ін. залежно від синтаксичної функції.

In spite of being quite worn out Jane continued working.	Незважаючи на те, що вона була дуже втомлена , Джейн продовжила працювати.
---	---

Наведені приклади ще раз засвідчують, що вибір шляхів перекладу герундія визначається, в першу чергу, його граматичною формою і синтаксичною функцією, що потребує ґрунтовних знань студентів щодо граматичної парадигми та його функціонування у реченні.

На окрему увагу заслуговують англійські **дієприкметники** теперішнього та минулого часу. Ці терміни, які вживаються для перекладу понять Participle I, Participle II на українську мову, є не зовсім адекватними, оскільки переклад здійснено шляхом застосування семантичних аналогій, які не в змозі цілком відобразити у назві поєднання властивостей українського прикметника, дієприкметника і дієприслівника. Крім того, англійські терміни the Present Participle «дієприкметник теперішнього» і the Past Participle «дієприкметник минулого часу», дослівно перекладені на українську мову, також не в достатній мірі відображають їхні особливості, оскільки ці дієприкметники виражають швидше станові, аніж часові відмінності. При цьому на особливу увагу заслуговує походження обох дієприкметників, оскільки саме воно в значній мірі відображається у перекладі з урахуванням його синтаксичної функції.

1) Дієприкметник у функції означення у більшості випадків перекладається означальним реченням або дієприкметником. Ми надаємо перевагу означальному реченню у випадку з дієприкметником теперішнього часу, тоді як дієприкметник минулого часу, як правило, перекладається дієприкметником доконаного виду:

The old apple-tree growing in the yard was planted by his father. The apple – tree planted by his father is in flower now.	Стара яблуня, що росла у дворі , була посаджена його батьком. Яблуня, посаджена його батьком, зараз у цвіту.
---	---

2) У функції обставини різних типів обидва дієприкметники перекладаються обставинним підрядним реченням, яке вводить сполучниками *коли, оскільки, хоча, ніби*, залежно від типу обставини. Досить часто при перекладі вживається сурядне речення, частини якого поєднують сполучники *і, а*. Цей варіант перекладу зазвичай визначається функцією супутньої обставини, характерної для дієприкметника теперішнього часу. Крім того, ця функція в українському перекладі досить часто реалізується у вигляді **дієприслівника**, який також передає значення дієприкметника у функції обставини порівняння і способу дії.

Doing his homework he tried to be very concentrated.	Виконуючи домашнє завдання, він намагався бути дуже зосередженим.
---	--

When given some task he did his best to cope with it properly. Though disappointed he didn't show it. John sat in the arm-chair looking into the fire.	Одержавши завдання, він докладав усіх зусиль, щоб впоратися з ним як слід. Джон сидів у кріслі й дивився на вогонь.
---	--

3) В українському варіанті англійський дієприкметник у функції предикатива як правило передається за допомогою *прикметника* або *дієприкметника*.

The sisters' likeness was simply striking . His name is well-known among journalists.	Подібність сестер була просто вражаючою . Його ім'я добре відоме серед журналістів.
--	--

Дієприкметникові конструкції заслуговують на особливу увагу в плані перекладу, де слід брати до уваги лексичне значення дієприкметника, семантику дієслова, яке передує конструкції, синтаксичну функцію конструкції, а також наявність в українській мові відповідних засобів передачі того чи іншого значення.

The Objective Participial Construction іноді розглядається як аналог the Objective with the Infinitive Construction, однак проведення аналогій здається доцільним лише у випадку її вживання після дієслів чуттєвого сприйняття. Але навіть у цьому випадку існують виключення, коли йдеться про дієслово «to find» у значенні «побачити, застати», оскільки після нього інфінітивна конструкція ніколи не вживається. В цілому ж ця дієприкметникова конструкція має свої особливості вживання, серед яких, в першу чергу, переважно пасивне лексичне значення по відношенню до виконавця дії.

1) Як правило, ця конструкція з дієприкметником теперішнього часу передається українською мовою шляхом вживання **з'ясувального речення** після сполучників **як, що, коли**.

I heard them talking loudly in the next room. When I returned I found the fence broken and the house door opened .	Я чув, як вони голосно розмовляють в сусідній кімнаті . Повернувшись, я застав паркан проламаним, а хатні двері відчиненими .
---	--

2) Дієприкметник минулого часу у дієслівній частині конструкції не змінює структуру речення, залишаючи актуальним **з'ясувальне речення** з відповідними сполучниками, однак зазвичай передає пасивне значення. Іноколи в українському перекладі досить вдало звучить варіант з **дієприкметником**.

I want the task completed immediately. He considered the problem solved .	Я хочу, щоб завдання було завершено негайно . Він вважав проблему розв'язаною .
--	--

3) Якщо конструкція вживається після дієслова **to have** у значенні примусовості виконання дії, в українському перекладі використовується **неозначено-особове речення**.

He had a new suit made. They had breakfast served.	Йому пошили новий костюм. Їм подали сніданок.
---	--

4) В деяких випадках ця конструкція може перекладатися віддієслівним **іменником**, значення якого передає семантику відповідного дієприкметника.

I heard someone weeping . Then he heard Pyle whispering .	Я почув чийсь плач . Потім він почув шепіт Пайла.
--	--

The Subjective Participial Construction не належить до числа часто вживаних конструкцій, оскільки подібні значення досить широко передаються відповідним інфінітивним аналогом. В основному ця конструкція перекладається неозначено-особовим реченням.

She was seen crossing the street early in the morning.	Бачили, як вона переходила вулицю рано вранці.
---	---

The Nominative Absolute Participial Construction становить певні труднощі при перекладі завдяки своїй структурі, відносній відокремленості від головного речення та синтаксичним функціям. Однак саме вони відіграють головну роль у визначенні шляхів перекладу. Як правило, вона перекладається підрядним або сурядним реченням, що вводиться різними сполучниками залежно від типу обставини.

У функції обставини часу конструкція перекладається підрядним реченням після сполучників **коли, після того як**.

The task completed he could have a rest.	Коли справу було завершено, вони вирішили перепочити.
---	--

У функції обставини причини переклад конструкції вимагає підрядного речення зі сполучником **оскільки**. Іноді самій конструкції при перекладі не передує сполучник, однак підрядне речення, яке слідує за ним, вводиться сполучником **а тому**:

It being very hot and stuffy he felt quite drained.	Оскільки було дуже спекотно і задушливо , він почувався зовсім виснаженим.
It being too late to catch a train he decided to wait.	Було надто пізно, щоб встигнути на поїзд, а тому він вирішив зачекати.

Як обставина умови конструкція в українському перекладі передбачає підрядне речення з сполучниками **якщо, за умови що**:

The weather permitting we can admire the beauty of this quiet nook.	Якщо дозволить погода/погода не зіпсується , ми можемо помилуватися красою цього тихого куточка.
--	--

Конструкція у функції супутньої обставини вимагає при перекладі **дієприкметника** або **сурядного речення** після сполучників **і, а**.

She looked at me her hands clasping nervously.	Вона дивилася на мене, а її руки нервово стискалися/нервово стискаючи руки.
---	--

The Prepositional Absolute Participial Construction має значну структурну подібність до вищезгаданої конструкції, а її переклад визначається синтаксичною функцією супутньої обставини, що в українському варіанті передається **сурядним реченням** зі сполучниками **і, а**, а також

дісприслівниковим зворотом.

The girl rushed out of the room, her father following her . She sat quietly with her eyes fixed on the fire .	Дівчинка вибігла з кімнати, і батько прослідував за нею . Вона спокійно сиділа, не зводячи очей з вогню .
--	--

Розглянуті неособові форми англійського дієслова та широкий діапазон шляхів їх перекладу дозволяють дійти наступних висновків:

1. Широка парадигматична варіативність англійських неособових форм у порівнянні з українськими неособовими формами вимагає чіткої системи знань студента-філолога щодо їх значень та особливостей вживання;

2. Уміння студента правильно визначити синтаксичні функції неособових форм англійського дієслова є важливою передумовою забезпечення адекватного варіанту перекладу на українську мову, що виражається у виборі відповідних граматичних форм та здійсненні необхідних лексико-граматичних трансформацій;

3. Метод комплексного розгляду різноманітних мовних засобів становить основу теорії перекладу та практики його застосування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). – Вінниця: Нова книга, 2001. – 448 с.
2. Реформатский А.А. Лингвистические вопросы перевода // Иностранные языки в школе. – 1952. – № 6. – С. 28-33.
3. Швейцер А.А. К вопросу об анализе грамматических явлений при переводе // Тетради переводчика. – Москва: Издательство Института международных отношений, 1963. – С. 5-12.